

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 806 din 17.11.2021

Dosar nr.: 228/2020

Petiția nr.: 1998/30.03.2020

Petentă:

Reclamat: Ministerul Justiției

Obiect: discriminarea petentei la admiterea în profesia de executor judecătoresc cu scutire de examen prin impunerea condiției domiciliului într-o localitate din circumscripția judecătorei în care se solicită numirea

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

Ministerul Justiției, cu sediul în municipiul București, str. Apolodor nr. 17, sector 5 și adresa de e-mail: relatiipublice@just.ro

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată², Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa înregistrată sub nr. 1998/16.04.2020 a fost citată petenta, iar prin adresa înregistrată sub nr. 2317/16.04.2020 a fost citată partea reclamată. Citarea a fost realizată fără acordarea unui termen de audieri, în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea virusului SARS-CoV-2, solicitându-se părților precizarea acordului privind soluționarea speței, fie în lipsă (*cu comunicarea de note scrise / puncte de vedere în scris, în vederea îndeplinirii condițiilor prevăzute de art. 11 alin. 2 și art. 38 din Ordinul nr. 144/2008 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor la CNCD*), fie cu acordarea de termen pentru audiere la sediul CNCD.

5. Citația nr. 2317/16.04.2020 a fost transmisă cu poșta română, cu formular de confirmare de primire, la dosar existând dovada primirii corespondenței prin poștă. Citația nr. 2317/16.04.2020 a fost transmisă cu poșta militară.

6. Procedură legal îndeplinită.

7. Prin adresa înregistrată sub nr. 2699/11.05.2020 petenta a solicitat rectificarea unor date din adresa acesteia, reținute în mod eronat de către CNCD.

8. Prin adresa înregistrată sub nr. 2749/12.05.2020 petenta a transmis acordul pentru soluționarea sesizării sale fără ședință de audieri, în lipsa părților.

9. Prin adresa înregistrată sub nr. 2851/15.05.2020 partea reclamată a depus un punct de vedere (care a fost transmis petentei prin adresa nr. 3022/25.05.2020), totodată exprimându-și acordul pentru soluționarea sesizării fără ședință de audieri, în lipsa părților.

10. Prin adresa înregistrată sub nr. 3007/25.05.2020 petenta a solicitat comunicarea termenului de soluționare a petiției, precum și probele depuse de către partea reclamată, în vederea formulării apărărilor.

11. Prin adresa înregistrată sub nr. 3022/25.05.2020 s-a comunicat petentei posibilitatea de a formula concluzii scrise raportat la aspectele invocate de către partea reclamată în punctul de vedere al acestuia.

12. Prin adresa nr. 3725/22.06.2020 petenta a transmis Note scrise.

13. Prin adresa înregistrată sub nr. 4133/09.07.2020 s-a comunicat părții reclamate posibilitatea de a formula concluzii scrise raportat la aspectele invocate de către petentă în Notele scrise nr. 4133/09.07.2020.

14. Prin adresa înregistrată sub nr. 6137/05.10.2020 petenta a depus certificat de grefă din dosarul de instanță nr. 8778/2018 prin care se certifică faptul că, prin Decizia nr. 4762/30.09.2020, Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul formulat de reclamata Manciu Liana Alina împotriva Sentinței civile nr. 2315 din 24.09.2019 a Curții de Apel București.

16. Prin adresa înregistrată sub nr. 1281/17.02.2021 petenta a depus Decizia nr. 4762 din 30.09.2020 din Dosar nr. 8778/2/2018.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentei

17. **Prin petiția înregistrată sub nr. 1998/30.03.2020**, petenta susține că se readresează C.N.C.D. cu o sesizare asupra unei fapte ce a fost considerată discriminatorie și care a făcut obiectul dosarului nr. 225/2019.

18. Petenta susține că, la scurt timp de la data comunicării soluției în dosarul C.N.C.D. nr. 225/2019, Ministerul Justiției i-a comunicat petentei adresa nr. 2/104350/2019 (anexa 1), prin care, sfidând amenda aplicată de către Consiliu, soluționează cererea sa de admitere în profesie formulată în anul 2019, respingând-o pe același criteriu, discriminator, al domiciliului.

19. Petenta arată că, în timpul soluționării plângerii aferente depunerii cererii anului 2018, în luna octombrie 2019 a depus o nouă cerere având același obiect, de regulă cererile depunându-se anual sau ori de câte ori există posturi de executor judecătoresc vacante (urmând a fi ocupate pe baza concursului de dosare).

20. Petenta solicită C.N.C.D. să sancționeze situația ce permite Ministerului Justiției să uzeze la nesfârșit de practici declarate discriminatorii, neconformându-se unei hotărâri a CNCD, precum și unei sancțiuni aplicată de o altă autoritate a statului.

21. În final petenta apreciază că se află în prezența unei situații discriminatorii în mod repetat, raportat la condiția domiciliului prin respingerea sa din profesia de executor judecătoresc.

22. Prin adresa înregistrată sub nr. 3725/22.06.2020 petenta depune Note scrise referitoare la punctul de vedere al Ministerului Justiției depus la dosarul cauzei.

23. Petenta susține că Ministerul Justiției arată în mod eronat faptul că ar introdus la U.N.E.J. a doua cerere de admitere după soluționarea de către C.N.C.D. a petiției sale, cererea sa fiind introdusă în data de 15.10.2019, iar petiția transmisă către CNCD fiind soluționată în data de 29.01.2020.

24. Cu privire la excepția de necompetență materială a CNCD raportat la obiectul cauzei, petenta solicită respingerea acesteia ca nefondată având în vedere că CNCD nu a înțeles să examineze soluțiile legislative alese de către legiuitor, ci doar a constatat o faptă de discriminare săvârșită de M.J. prin adăugare la lege.

25. Referitor la fondul cauzei și la susținerile părții reclamate legat de faptul că normele sunt valide, nefiind anulate până la data la care se face vorbire despre ele, petenta susține că, față de întreg comportamentul discreționar al M.J., există o puternică suspiciune de abuz de putere și conduită abuzivă, tocmai prin faptul că CNCD i-a aplicat o amendă contravențională de 2.000 lei, fapt ignorat complet de către partea reclamată

26. În ceea ce privește condiția domiciliului din raza judecătorei unde urmează a fi numit executorul judecătoresc, petenta invocă motivarea Curții de Apel București din Hotărârea Civilă nr. 2313/2019, pronunțată în dosarul 8778/2/2018 (fila 11): *“nu se poate reține că impunerea unui criteriu precum cel al domiciliului ar fi excesiv sau discriminatoriu, atâta timp cât atribuțiile executorilor se realizează în circumscripția Curții de Apel în raza careia se află judecătoria pe lângă care funcționează...iar scopul urmărit este acela de a asigura buna desfășurare a serviciului de interes public prestat de aceștia.”* În continuare, petenta arată că însăși instanța de judecată a constatat că este vorba de raza curții de apel unde urmează a fi numit executorul judecătoresc (acolo unde are competență) și nu de raza judecătorei, însă apreciază că judecătorul fondului nu a înțeles speța, văzând motivarea ambiguă și fără a corobora probe, motiv pentru care hotărârea a fost recurată, dosarul aflându-se pe rolul ICCJ, cu termen de judecată în data de 30.09.2020.

27. Cu privire la susținerile părții reclamate referitoare la Hotărârea CNCD nr.73/20.01.2020, petenta precizează că a formulat cerere de intervenție accesorie pentru a sprijini apărările CNCD în dosarul nr. 1288/2/2020, aflat pe rolul CAB.

28. Cu privire la art. 41 alin. 1 din Constituția României invocat de către partea reclamată și cu privire la Decizia nr. 379/2004 a C.C.R. (în care se reține că *“dreptul la muncă, la libera alegere a profesiei sau ocupației, precum și a locului de muncă sunt drepturi fundamentale și generale, de aceste drepturi beneficiind numai persoanele cu calificarea și aptitudinile necesare unei profesii”*) petenta susține că în mod evident un absolvent de drept nu poate fi angajat traducător, ci conform calificărilor sale, nespecificându-se niciunde despre domiciliu, ci doar de aptitudini și calificări. Ca urmare, petenta consideră că Ministerul Justiției, comportându-se ca un legiuitor, a adăugat la lege (Legea nr. 188/2000) prin stabilirea unui criteriu arbitrar discriminatoriu.

29. Cu privire la Decizia 219/2013 a C.C.R. (prin care se statuează: *“libertatea alegerii profesiei, a meseriei și a locului de muncă nu înseamnă că orice persoană, oricând și în orice condiții, poate exercita profesia sau meseria pe care o dorește...”*) petenta susține că nu contestă faptul că o persoană trebuie să îndeplinească anumite

condiții profesionale pentru a ocupa un anumit loc de muncă, motiv pentru care anterior soluționării cererii sale de către M.J. a depus o mapă întreagă de documente prin care atesta calificările în domeniu, în caz contrar selecția de dosare descalificând-o de la participarea la concurs, conform prevederilor legale. În acest sens petenta susține că a dovedit clar și fără echivoc faptul că a îndeplinit criteriile prevăzute de lege, dar nu și pe cele prevăzute în mod discreționar, discriminatoriu și pro causa de către partea reclamată.

30. În ceea ce privește apărările M.J. privind faptul că criteriul de departajare privind existența domiciliului într-o localitate din circumscripția judecătorească în care se solicita numirea nu ar fi de natură a îngreui dreptul la muncă al petentei, fiind în competența legiuitorului fiecărui stat prerogativa de a construi statutul fiecărei profesii, petenta reiterează faptul că este în cazul în discuție, criteriile de departajare sunt stabilite de Ministerul Justiției în mod discriminatoriu, și nu de către de legiuitor.

31. În consecință, față de cele arătate și probate, petenta susține că nu se poate reține că o instanță de judecată a constatat că nu exista discriminare în speță, atâta vreme cât instituția CNCD, cu atribuții în acest sens, legale, a statuat deja că există discriminare.

32. Petenta depune înscrisuri.

33. Petenta depune plângerea prealabilă prin care solicită revocarea actului administrativ nr.2/104350/2019/27.02.2020 de respingere a cererii formulate de petentă sub nr.2009/15.10.2019 (privind admiterea în profesia de executor judecătoresc cu scutire de examen). În respectiva plângere prealabilă petenta susține următoarele:

- la data de 15.04.2019, s-a adresat Consiliului National pentru Combaterea Discriminării cu petiția înregistrată sub numărul 2048, privind *“discriminare la admiterea în profesia de executor judecătoresc cu scutire de examen prin impunerea condiției domiciliului.”*;

- la data de 29.01.2020, CNCD s-a pronunțat prin Hotărârea nr.73/20.01.2020, constatând că fapta sesizată reprezintă discriminare în conformitate cu art. 2 (1) coroborat cu art.6 din O.G. nr. 137/2000, aplicând amenda contravențională în suma de 2000 lei față de Ministerul Justiției;

- ulterior sancționării de către CNCD a Ministerului Justiției, acesta din urmă a utilizat aceeași practică discriminatorie, ignorând sancțiunea aplicată de către CNCD având în vedere că hotărârea CNCD a fost comunicată în data de 17.02.2020, iar în data de 03.03.2020 MJ a comunicat actul administrativ de respingere;

- **condițiile de la art. 46 indice 3 punctul 2 din Regulamentul din 5 februarie 2001 de aplicare a Legii nr. 188/2000 privind executorii judecătorești (“să aibă domiciliul într-o localitate din circumscripția judecătorească în care solicită numirea”) este discriminatoriu, încălcând prevederile art. 1 alin. 2 lit.e) punctul i) din O.G. nr. 137/2000, potrivit căruia dreptul la muncă trebuie exercitat liber, fara constrângeri discriminatorii, neexistând nicio rațiune legală pentru care candidații cu domiciliul într-o anumite localitate sa fie favorizați în raport cu candidații care au domiciliul în alta localitate, legea neatribuind niciun fel de valoare profesională relevanta localității de domiciliu.**

34. În ceea ce privește anularea actului administrativ constând în adresa nr. 2/32964/2018/25.06.2018 (prin care M.J. a respins a doua oară cererea sa de admitere

în profesia de executor judecătoresc cu scutire de examen în localitatea Lehliu Gară), petenta a depus Hotărârea Civilă nr. 2313/2019 din data de 24 Septembrie 2019 a Curții de Apel București (dosar nr. 8778/2/2018) prin care s-a respins cererea formulată de petentă ca neîntemeiată, precum și Decizia nr. 4762 din data de 30 septembrie 2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin care s-a admis recursul formulat de către petentă, iar dosarul s-a trimis spre rejudecare la aceeași instanță

35. În ceea ce privește Hotărârea CNCD nr.73/20.01.2020, petenta precizează că aceasta a fost contestată în instanța de contencios administrativ, în data de 11.02.2021 Curtea de Apel București pronunțând Hotărârea Civilă nr. 159/2021 (dosar nr. 1288/2/2020) prin care a menținut respectivul act administrativ jurisdicțional.

Sușinerile părții reclamate

36. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 2851/15.05.2020 Ministerul Justiției arată că, în fapt, petenta s-a adresat Consiliului cu plângere asupra unei fapte ce a fost considerată discriminatorie de acesta și care a făcut obiectul dosarului nr. 225/2019, Ministerului Justiției aplicându-i se amenda contravențională în sumă de 2000 lei, conform art. 26 alin. 1 al O.G. nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare.

37. Partea reclamată susține că după soluționarea dosarului nr. 225/2019 de către CNCD, petenta a introdus o nouă cerere la U.N.E.J. prin care o solicitat admiterea în profesia de executor judecătoresc cu scutire de examen, în condițiile art. 15 lit. g) teza finală din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, republicată, cu modificările și completările ulterioare. În continuare, partea reclamată susține că cererea petentei de admitere a fost respinsă de Ministerul Justiției prin adresa nr. 104350/2019/11.12.2019, întrucât, urmare a aplicării criteriilor succesive de departajare (astfel cum sunt prevăzute de art. 46 indice 3 din Regulamentul de punere în aplicare a Legii nr. 188/2000), a reieșit că un alt candidat concurent a îndeplinit criteriul prevăzut la punctul 2 al articolului arătat.

38. Raportat la obiectul petiției, partea reclamată reiterează excepția de necompetență a CNCD, în condițiile în care controlul exercitat de către respectiva instituție, prin prisma dispozițiilor O.G. nr. 137/2000, privește modul de aplicare a unor dispoziții legale, iar nu examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor.

39. În ce privește fondul cauzei (fără a mai relua discuția asupra prevederilor așa-zis discriminatorii ale art. 46 indice 3 din Regulamentul de punere în aplicare a Legii nr. 188/2000, în sensul că ar încălca dispozițiile art. 1 alin. 2 lit. e punctul i) din O.G. nr. 137/2000 (expusă pe larg în punctul de vedere emis de Ministerul Justiției în dosarul nr. 225/2019), (prevederi considerate de către petenta că ar adauga nepermis la lege), trebuie observat că acestea sunt norme valide care până la această dată nu au fost anulate de nicio autoritate, astfel că nu se poate imputa conduita abuzivă sau abuzul de putere.

40. Dimpotrivă, cu referire la aceste norme și în contextul în care, într-o procedură similară derulată tot în condițiile art. 15 lit. g) din Legea nr. 188/2000, Curtea de Apel București - având de soluționat o acțiune privind anularea unui act prin care aceeași petentă a fost respinsă din etapa de selecție a dosarelor întrucât nu îndeplinea condiția domiciliului - a pronunțat Sentința civilă nr. 2315/24.09.2019, în dosarul nr. 8778/2/2018,

prin care a respins acțiunea judiciară. În motivare, C.A.B. a reținut între altele, că *“Contrar celor susținute de reclamantă, instanța apreciază că criteriile introduse prin Regulamentul de aplicare al Legii nr. 24/2000 au fost stabilite în limitele și potrivit Legii nr. 188/2000. (...) criteriile prevăzute de art. 46 indice 3 nu vin în contradicție și nici nu adaugă la condițiile prevăzute de art. 15 din Legea nr. 188/2000”*.

41. Astfel, **partea reclamată susține că, pentru a deveni executor judecătoresc, o persoană trebuie să îndeplinească toate condițiile prevăzute de art. 15 din Legea nr. 188/2000, art. 46 ind. 3 nefăcând altceva decât să dezvolte o serie de criterii ce trebuie avute în vedere în ipoteza în care toate aceste condiții sunt îndeplinite de toți candidații și sunt înregistrate mai multe cereri decât posturile vacante.**

42. Partea reclamată susține că nu se poate reține că imputarea unui criteriu precum cel al domiciliului ar fi excesiv sau discriminatoriu, atât timp cât atribuțiile executorilor judecătorești se realizează în circumscripția curții de apel în raza căreia se află judecătoria pe lângă care funcționează (conform art. 8 din Legea nr. 188/2000), **iar scopul urmărit este acela de a asigura buna desfășurare a serviciului de interes public de aceștia”**.

43. Partea reclamată susține că o instanță de judecată a stabilit că prevederea criteriului domiciliului își găsește legitimarea, în mod primar, în Legea nr. 188/2000 care, la art. 8, dispune că *“Executorii judecătorești își îndeplinesc atribuțiile în circumscripția curții de apel în raza căreia se află judecătoria pe lângă care funcționează, dacă prin lege nu se dispune altfel.”*

44. Partea reclamată susține că decizia autorității, în cazul petentei, dar și în cazul tuturor celorlalți candidați, are ca fundament dispozițiile legale antemenționate cuprinse în Legea nr. 188/2000 și în Regulamentul de punere în aplicare a acestei legi, fiind totodată probat că cel puțin o instanță de judecată a recunoscut legitimitate unui act emis în condiții similare, cu privire la aceeași petentă și că nicio instanță nu a dispus anularea prevederilor din Regulament.

45. Partea reclamată susține că emiterea adresei nr. 2/104350/2019/27.02.2020 de către Ministerul Justiției este legală și prin raportare la Hotărârea CNCD nr. 73/20.01.2020 întrucât, astfel cum s-a arătat, soluția CNCD nu este definitivă, fiind supusă controlului judiciar care urmează a se realiza de către Curtea de Apel București.

46. În ce privește situația repetată de discriminare în care s-ar afla petenta, determinată de faptul că criteriul de la punctul 2 al art. 46 din Regulamentul de punere în aplicare a Legii nr. 188/2000 ar fi discriminatoriu (întrucât dreptul la muncă ar trebui exercitat liber, fără constrângeri), partea reclamată arată că, prin Decizia nr. 379/2004, Curtea Constituțională a reținut că *„dreptul la muncă, dreptul la libera alegere a profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă și dreptul la protecția socială, consacrate de art. 41 din Constituție, republicată, în concordanță cu reglementările din instrumentele juridice internaționale, sunt drepturi fundamentale și generale. În exercitarea acestor drepturi orice persoană are posibilitatea să se încadreze în muncă fără să fie forțată în acest sens, să opteze pentru o anumită profesie, meserie sau ocupație, pentru care se pregătește și se califică în mod corespunzător, precum și pentru un loc de muncă dorit.”* În continuare partea reclamată precizează că însăși Curtea

reține că acestea nu sunt însă drepturi absolute, în sensul că persoana s-ar putea încadra la orice loc de muncă, de aceste drepturi beneficiind numai persoanele cu calificarea și aptitudinile necesare unei profesii, meserii sau ocupații pentru care are calificarea și aptitudinea necesare.

47. De asemenea, partea reclamată arată că prin Decizia nr. 219/2013 se precizează că *„în jurisprudența sa, Curtea a statuat că libertatea alegerii profesiei, a meseriei și a locului de muncă nu înseamnă că orice persoană, oricând și în orice condiții, poate exercita profesia sau meseria pe care o dorește... Stabilirea duratei în care persoana admisă în profesie trebuie să înlăture eventuala stare de incompatibilitate reprezintă o opțiune a legiuitorului, pe care Curtea Constituțională nu are competența să o cenzureze, de vreme ce nu afectează constituționalitatea textului de lege dedus controlului său.”*

48. Prin urmare, partea reclamată susține că faptul că unul din criteriile de departajare pentru numirea în funcția de executor judecătoresc fără examen se referă la existența domiciliului într-o localitate din circumscripția judecătorească în care se solicită numirea nu este de natură a îngreuna dreptul la muncă al petentei, fiind în competența legiuitorului fiecărui stat prerogativa de a construi statutul fiecărei profesii, cu toate exigențele și condițiile ce trebuie îndeplinite pentru accesul în profesie și desfășurarea activității respective.

49. Având în vedere că o instanță judecătorească, respectiv Curtea de Apel București, prin Sentința nr. 2315/2019, a constatat că nu este vorba de discriminare în ce privește procedura de selecție contestată de aceeași petentă, partea reclamată solicită CNCD să constate că nu există discriminare raportat la obiectul petiției.

IV. Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența

50. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

- **art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor publicată în M.Of. nr. 348 din 6 mai 2008:**
 - *„(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției”.*
- **art. 2 alin. (1) și art. 2 alin. (3) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată:**
 - art. 2 alin. (1): *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.*
 - art. 2 alin. (3): *„Sunt discriminatorii potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin.(1), față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi,*

criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare”.

- art. 5: *“Diferența de tratament bazată pe o caracteristică legată de criteriile prevăzute la art. 2 alin. (1) nu constituie discriminare atunci când, în temeiul naturii activităților ocupaționale sau al contextului în care acestea se desfășoară, o asemenea caracteristică reprezintă o cerință profesională reală și determinantă, cu condiția ca obiectivul să fie legitim și cerința proporțională.”*
- art. 6: *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, condiționarea participării la o activitate economică a unei persoane ori a alegerii sau exercitării libere a unei profesii de apartenența sa la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, respectiv de convingerile, de sexul sau orientarea sexuală, de vârsta sau de apartenența sa la o categorie defavorizată.”*
- art. 20 alin. (6): *“Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.”*
- art. 26. alin. (1): *„Contravențiile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.”*

➤ **Constituția României, revizuită:**

- art. 1 alin. (3) - Statul român: *„România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”*
- art. 15 alin. (1) – Universalitatea: *„Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.”*
- art. 16: *“(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări. (2) Nimeni nu este mai presus de lege. (...)”*
- art. 20 - Tratatelor internaționale privind drepturile omului: *„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte. (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.”*
- art. 41 alin.(1) - Munca și protecția socială a muncii: *„Dreptul la muncă nu poate fi îngrădit. Alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă este liberă.”*

➤ **Legea nr. 53/2003, republicată, privind Codul Muncii din 24 ianuarie 2003**

- art. 3. alin. (1): *„Libertatea muncii este garantată prin Constituție. Dreptul la muncă nu poate fi îngrădit.”*
- art. 3 alin.(2): *„Orice persoană este liberă în alegerea locului de muncă și a profesiei, meseriei sau activității pe care urmează să o presteze.”*

- **Legea nr. 188 din 1 octombrie 2000, republicată, privind executorii judecătorești**
 - art. 15: „*Executor judecătoresc poate fi persoana care îndeplinește următoarele condiții:* a) are cetățenia română și domiciliul în România; b) are capacitatea deplină de exercițiu; c) este licențiată în drept; d) nu are antecedente penale și se bucură de o bună reputație; e) cunoaște limba română; f) este aptă din punct de vedere medical pentru exercitarea funcției; g) a îndeplinit timp de 2 ani funcția de executor judecătoresc stagiar și a promovat examenul de definitivat sau, după caz, a exercitat timp de 3 ani o funcție de specialitate juridică și a promovat concursul sau examenul de admitere în profesie. **Sunt scutite de examen persoanele care au exercitat timp de 5 ani funcția de judecător, procuror sau avocat, cu condiția să fi promovat examenul de definitivat în profesia din care provin.**”
- **Regulamentul de aplicare a Legii nr. 188/2000 privind executorii judecătorești din 05.02.2001**
 - art. 463: “*Când numărul cererilor pentru ocuparea posturilor vacante este mai mare decât numărul posturilor vacante din circumscripția unei judecătării, ordinea de prioritate a solicitanților se va stabili cu respectarea următoarelor criterii: 1. să nu fi fost sancționat disciplinar în ultimii 5 ani anteriori anului depunerii cererii de numire în funcția de executor judecătoresc și nici în anul respectiv. Dacă nu mai este în funcție, trebuie îndeplinită și condiția ca acesta să își fi încetat activitatea din motive neimputabile; 2. să aibă domiciliul într-o localitate din circumscripția judecătorei în care solicită numirea; 3. să fi absolvit cursuri de specializare; 4. alte aspecte relevante.*”
- **art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale:**
 - art. 14 - Interzicerea discriminării: “*Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasa, culoare, limba, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice alta situație.*”
- **Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale;**
 - art. 6 pct. 1: “*Statele părți la prezentul Pact recunosc dreptul la muncă ce cuprinde dreptul pe care îl are orice persoană de a obține posibilitatea să-și câștige existența printr-o muncă liber aleasă sau acceptată și vor lua măsuri potrivite pentru garantarea acestui drept.*”
- **Hotărârea CNCD nr. 73 din 29.01.2020:**
 - „*În speța de față, petenta reclamă ca fiind discriminatorie condiția eliminatorie a deținerii domiciliului în circumscripția judecătorei în care solicită numirea, dreptul la egalitatea în activitatea economică și în materie de angajare și profesie fiindu-i, astfel, îngrădit. Reclamata în punctul său de vedere nu a adus precizări legate de justificarea obiectivă a impunerii unei astfel de condiții suplimentare față de legea care prevede condițiile generale. Totuși, aceasta face trimitere la Decizii ale Curții Constituționale în așa fel încât prin aceste explicații s-a indus ideea că aceste condiții eliminatorii, în ierarhia priorităților stabilită, certifică calificarea persoanelor și deținerea aptitudinilor necesare ale profesiei de executor. În aceeași măsură, reclamatul consideră că legiuitorul este singurul care are prerogativa de a construi statutul fiecărei profesii, cu toate exigențele și condițiile ce trebuie îndeplinite pentru accesul în profesie și desfășurarea acesteia. Totuși, în cazul de față, condiția domiciliului este inclusă ca fiind o măsură suplimentară de selecție, prin intermediul unui regulament semnat prin ordin de ministru. Astfel, reclamatul nu a adus justificările obiective ale impunerii acestei condiții pentru a vedea în ce măsură aceasta este adecvată.*”

În ierarhia condițiilor eliminatorii impuse de regulamentul menționat, condiția domiciliului este prezentă înaintea condițiilor de absolvire a unor cursuri de specialitate și a altor criterii relevante care tocmai acelea ar reprezenta condițiile reale, justificate și adecvate care să reflecte pregătirea profesională de specialitate a candidaților.

Legea nu prevede condiția de domiciliu, este o condiție fără relevanță profesională și restrictivă față de scopul urmărit, acela de a avea un bazin de selecție cât mai mare din care să poată selecta candidatul cu cea mai bună calificare profesională, dovedite cu diplome, cursuri absolvite, mediile cele mai mari.”

➤ **Hotărârea Civilă nr. 159/2021 (dosar nr. 1288/2/2020) pronunțată de către Curtea de Apel București prin care a menținut Hotărârea CNCD nr. 73 din 29.01.2020:**

- „Prin Cererea depusă s-a solicitat anularea hotărârii Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) din data de 29.01.2020. Din motivarea cererii se prezintă în sinteză că nu există o discriminare la admiterea în profesia de executor judecătoresc cu scutire de examen prin impunerea condiției domiciliului: este incidentă Decizia CCR nr. 997/2008 cu privire la neconstituționalitatea art. 20 alin.3 din O.G. nr. 137/2000; criteriile de departajare pe baza domiciliului concurentului într-o localitate din circumscripția judecătorei în care solicită numirea nu reprezintă o modificare a legii; criteriul domiciliului este de a asigura buna desfășurare a serviciului public prestat; disp. art. 6 din O.G. nr. 137/2000 nu sunt aplicabile în speță; pârâta a depus cerere de intervenție accesorie prin care a solicitat respingerea acțiunii.

Examinând actele dosarului și dispozițiile legale, Curtea respinge cererea pentru următoarele considerente:

În fapt, prin hotărârea CNCD din data de 29.01.2020 s-a constatat discriminarea petentei la admiterea în profesia de executor judecătoresc cu scutire de examen în localitatea Lehliu Gară, deși avea domiciliul în București și s-a apreciat că nu există justificări obiective pentru această discriminare. Cu referire Decizia C.C.R. nr. 997/2008 (...) În cauză nu a rezultat o încălcare de către CNCD a Deciziei C.C.R. nr. 997/2008 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000. Cu privire la critica „criteriile de departajare pe baza domiciliului concurentului într-o localitate din circumscripția judecătorei în care solicită numirea nu reprezintă o modificare a legii”, Curtea a constatat că (...) restrângerea participării la un concurs pe baza oricărui alt criteriu reprezintă o formă de discriminare. (...) În cele din urmă, tratamentul reclamat a fi o discriminare indirectă trebuie să nu-și găsească nicio justificare obiectivă sau rezonabilă (excepția justificării tratamentului diferențiat ar privi, literalmente, discriminarea indirectă, stipulată prin art. 2 alin. 3, nu și pe cea directă, reglementată prin art. 2 alin. 1).

Ceea ce interesează în sensul constatării discriminării, din perspectiva legislației interne și comunitare antidiscriminare, este dacă în speță se întrunesc constituentele juridice ale actului de discriminare. În această direcție, trebuie stabilit, în principal, dacă tratamentul vătămător (precugetat sau, după caz, generat involuntar, corelativ elementului subiectiv-volițional, sub toate formele vinovăției) are la bază unul dintre criteriile indicate neexhaustiv de lege, dacă se poate stabili un element de analogie, dacă se identifică un drept legal lezat, iar în final, dacă absentează scopul legitim justificativ, astfel încât să se poate evoca indubitabil că fapta reclamată reprezintă o formă de discriminare. Astfel, având în vedere că Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești nu restricționează condiția domiciliului pentru selecția executorilor la circumscripția unei judecătorei, a rezultat că dispozițiile regulamentului de punere în aplicare sunt discriminatorii sub acest aspect. (...) Raportat la art.5 din O.G. nr. 137/2000 (...) Având în vedere că pârâta Manciu

nu aparține categoriei sociale a persoanelor domiciliat în circumscripția Judecătorei Lehliu Gară, în cauză sancțiunea contravențională a fost corect aplicată în raport cu ipoteza juridică.

Soluția instanței: (...) Curtea a constatat că reclamantul nu a prezentat critici care să conducă la constatarea unei nelegalități a actului administrativ atacat.

Curtea respinge cererea formulată de reclamantul Ministerul Justiției în contradictoriu cu pârâții Manciu Liana Alina și Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, ca nefondată.”

➤ **Decizia nr. 4762 din data de 30 septembrie 2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție:**

„Examinând hotărârea atacată prin prisma motivelor de casare invocate, pe baza probelor administrate și a dispozițiilor legale aplicabile, Înalta Curte constată că recursul reclamantei este fondat în limitele și pentru argumentele ce vor fi prezentate în continuare. (...) Or, înalta Curte constată că sunt întemeiate criticile recurente reclamate în sensul că nu toate împrejurările de fapt și problemele de drept puse în discuție prin acțiunea completată (și, de altfel, și prin apărările formulate de către pârâți) și-au găsit analiza și rezolvarea prin hotărârea recurată. Astfel, nu se poate reține că instanța de fond ar fi cercetat în întregime pe fond cererile cu care a fost investită, în condițiile în care aceasta nu a făcut decât să-și însușească ad litteram susținerile intimaților din răspunsul la plângerea prealabilă și din întâmpinări. Judecătorul fondului a reprodus sau amintit textele legale și regulamente considerate incidente, dar nu a motivat de ce - deși art. 15 din Legea nr. 188/2000 stabilește condițiile de fond pentru dobândirea calității de executor judecătoresc, între care se regăsește condiția domiciliului în România (iar nu în raza judecătorei în circumscripția căreia ar urma să își desfășoare activitatea), iar art. 8 limitează exercitarea atribuțiilor executorilor judecătorești la circumscripția curții de apel în raza căreia se află judecătoria pe lângă care executorul funcționează (iar nu pe lângă care domiciliază) - a considerat că impunerea criteriului domiciliului în raza judecătorei pentru care aplică nu este discriminatorie și excesivă. Nu a arătat instanța nici de ce consideră legală modalitatea în care a acționat intimata, excluzând-o pe reclamantă din concursul de dosare mai înainte de etapa finală, în condițiile în care art. 46 ind. 3 din Regulament prevede criteriile pe baza cărora se stabilește ordinea de prioritate a solicitanților în cazul în care numărul de cereri depășește numărul posturilor vacante, iar nu condiții eliminatorii (art. 21 alin.2 din lege permițând, de altfel, intimatului pârât Ministerul Justiției să adopte un regulament doar pentru condițiile de desfășurare a concursurilor și examenelor, iar nu să stabilească condiții suplimentare de fond pentru dobândirea calității de executor judecătoresc). Totodată, nu au fost analizate efectiv nici susținerile reclamantei referitoare la lipsa de previzibilitate și arbitriul aplicării criteriului referitor la absolvirea de cursuri de specializare, precum și la nesoluționarea în concret de către intimat a cererilor alternative cu care fusese investit, având ca obiect admiterea în profesie pentru circumscripțiile Judecătorei Oravița și Judecătorei Chișineu-Criș. Față de aceste împrejurări, având în vedere dispozițiile art. 483 alin.3, în conformitate cu care ”recursul urmărește să supună Înaltei Curți de Casație și Justiție examinarea, în condițiile legii, a conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile”, precum și prevederile art. 497 alin.1 din Codul de procedură civilă, potrivit cărora instanța supremă, în caz de casare, trimite cauza spre o nouă judecată instanței care a pronunțat hotărârea recurată, Înalta Curte - constatând că prima instanță în mod greșit nu a intrat practic în cercetarea fondului acțiunii - apreciază recursul reclamantei ca fiind fondat, în limitele

arătate, urmând să caseze sentința și să trimită cauza spre rejudecare în fond aceeași instanțe. (...) Pentru aceste motive, în numele legii decide: Admite recursul formulat de reclamanta Manciu Liana Alina împotriva Sentinței civile nr. 2315 din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal. Casează sentința recurată. Trimite cauza spre rejudecare la aceeași instanță. Definitivă.”

IV. Principiile de analiză

51. Potrivit art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată, **pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:**

- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile;
- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege.

52. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă.”

53. În practica jurisdicțională a Curții Constituționale s-a statuat în mod constant că principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice nu presupune uniformitate ci, dimpotrivă, soluții diferite pentru situații diferite. Principiul egalității impune, de aceea, un tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite, în caz contrar el presupunând un drept la diferențiere (Decizia nr. 6/1996, publicată în M. Of. nr. 23/1996).

54. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie **criteriul interzis** de legiuitorul național prin art. 2 alin 1, textul de lege prezentând sub forma unei enumerări cu caracter determinat criteriul de „rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată”; caracterul neexhaustiv al enumerării este dat de însăși sintagma „sau orice alt criteriu” alăturată criteriilor exprese, sintagmă care oferă posibilitatea reținerii oricărui alt criteriu nespecificat de lege, dar care este materializat ca fapt determinant în săvârșirea unei fapte de discriminare. Criteriul, în raport cu elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definit în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, trebuie interpretat în sensul existenței sale ipso facto, ca circumstanță concretizată, materializată, constituind însăși cauza actului sau faptului discriminatoriu și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării.

55. Conform cazuisticii CEDO, criteriile trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de

altele (*Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei*, 7 decembrie 1976, §56). „Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „orice altă situație” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §62).

56. **Discriminarea directă** presupune o **legătură de cauzalitate** identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratament diferențiat) și impun a analiza un criteriu interzis invocat de petent, care constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamante.

57. De asemenea, o faptă poate fi considerată faptă de discriminare dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

58. Astfel, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

59. În anumite situații legislația europeană și cea a României prevede posibilitatea justificării obiective a unei fapte de diferențiere. Justificare obiectivă include existența unui scop legitim, atins prin metode adecvate și necesare. În analiza scopului legitim, trebuie analizată existența acestui scop raportat la dreptul atins prin diferențiere. În analiza metodei adecvate și necesare, trebuie analizat dacă prin metoda aleasă se atinge scopul dorit, și dacă există sau nu alte metode prin care scopul poate fi atins, fără a crea o situație de diferențiere. În acest sens, în conformitate cu prevederile art. 5 din O.G. nr. 137/2000, justificată obiectiv poate fi diferența de tratament bazată pe o caracteristică legată de criteriile prevăzute la art. 2 alin. (1), atunci când, în temeiul naturii activităților ocupaționale sau al contextului în care acestea se desfășoară, o asemenea caracteristică reprezintă o cerință profesională. Condițiile care trebuie îndeplinite pentru ca tratamentul diferențiat să fie exceptat din sfera contravenționalului în cazul impunerii unei anumite cerinței în contextul profesional sunt: cerința profesională să fie reală și determinantă; obiectivul să fie legitim, iar cerința proporțională.

VI. Aplicarea principiilor la speță. Motivele de fapt și de drept

60. **Pe cale de excepție**, în conformitate cu prevederile art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor publicată în M.Of. nr. 348 din 6 mai 2008, Colegiul director urmează să analizeze excepția necompetenței Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, raportat la domeniul de aplicare al prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată, invocată de către partea reclamată. **Raportându-se la prevederile art. 36 și art. 37 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor** *{Consiliul soluționează excepția prin hotărâre a Colegiului director. În situația respingerii excepției prin reținerea obiectului raportat la prevederile Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată, aceasta se motivează odată cu fondul în hotărârea prin care se soluționează petiția, potrivit prezentei proceduri interne.}* și **reținând că obiectul petiției intră sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000 republicată (CNCD fiind investit să se pronunțe asupra efectelor discriminatorii rezultate dintr-un act administrativ cu caracter normativ ce aparține eminentamente puterii executive și prin care se stabilesc aspecte privind implementarea unei legi, iar nu dintr-un act normativ emis de către puterea legislativă față de care instituția Consiliului nu se poate pronunța în sensul constatării existenței unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale, astfel cum s-a pronunțat Curtea Constituțională prin Decizia nr. 997 din 7 octombrie 2008), Colegiul director respinge excepția susmenționată și se pronunță pe fond.**

61. **În drept**, Colegiul director trebuie să aprecieze în ce măsură obiectul sesizării este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, potrivit atribuțiilor și domeniului de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Astfel, Colegiul director analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art. 2 al O.G. nr. 137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și, subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, conform art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională.

62. **În fapt, Colegiul director reține următoarele:**

- ✓ în data 02.03.2018 petenta a depus o cerere înregistrată la Camera executorilor judecătorești de pe lângă Curtea de Apel București pentru admiterea în profesia de executor judecătoresc cu scutire de examen în circumscripția Judecătoriei Lehliu Gară; întrucât pentru postul vacant de executor judecătoresc în circumscripția Judecătoriei Lehliu Gară au existat mai mulți candidați, s-a trecut la aplicarea criteriilor legale eliminatorii de departajare prevăzute de art. 46 din Ordinul Ministrului Justiției nr. 2010/2001; în urma aplicării primului criteriu de departajare, cel al nesancționării disciplinare în ultimii 5 ani anteriori depunerii cererii de numire în funcția de executor judecătoresc și nici în anul respectiv, s-au calificat toți cei 17 candidați; la aplicarea celui de-al doilea criteriu de departajare, cel al domiciliului în circumscripția judecătoriei în care se solicită numirea, s-au calificat 5 candidați din cei 17; cererea de admitere a petentei a fost respinsă pentru neîndeplinirea condiției de domiciliu, prevăzut în *Regulamentul de punere în aplicare a Legii 188/2000*, aprobat prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 2010/2001;

- ✓ în data de 15.04.2019 petenta a depus o petiție (înregistrată sub nr. 2048) la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării prin care susține că i-a fost încălcat dreptul la muncă, la libera alegere a profesiei, meseriei sau ocupației, precum și a locului de muncă, prin impunerea condiției domiciliului stabil în circumscripția judecătorească în care se solicită numirea, pentru admiterea în profesia de executor judecătoresc fără concurs;
- ✓ în data de 29.01.2020 Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării e emis Hotărârea nr. 73, prin care s-a constatat discriminatorie condiția de selecție pentru admiterea în profesia de executor judecătoresc fără concurs a deținerii domiciliului stabil în circumscripția judecătorească în care se solicită numirea, "*condiție introdusă prin intermediul Regulamentului de punere în aplicare a Legii 188/2000 aprobat prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 2010/2001*";
- ✓ în data de 15.10.2019 petenta a depus o cerere înregistrată cu nr. 2009 la Camera executorilor judecătorești de pe lângă Curtea de Apel București pentru admiterea în profesia de executor judecătoresc cu scutire de examen pe unul dintre cele 9 locuri vacante, cerere care a fost respinsă în etapa eliminatorie ca urmare a neîndeplinirii criteriului prevăzut la art. 46 indice 3 din *Regulamentul de punere în aplicare a Legii 188/2000*, petenta fiind anunțată despre respingerea cererii sale prin adresa nr. 2/104350/2019/27.02.2020 a Ministerului Justiției;
- ✓ în data de 30.03.2020 petenta a depus o petiție (înregistrată sub nr. 1998) la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării prin care arată că Ministerul Justiției a săvârșit o nouă faptă de discriminare la adresa sa, prin respingerea cererii de admitere în profesia de executor judecătoresc cu scutire de examen pe criteriul domiciliu, ignorând Hotărârea CNCD nr. 73/29.01.2020.

63. **Raportat la obiectul petiției**, Colegiul director reține fapta Ministerului Justiției cu privire la restrângerea dreptului la muncă al petentei prin respingerea acesteia în etapa eliminatorie a concursului de dosare pentru ocuparea unui post vacant de executor judecătoresc fără examen, ca urmare a aplicării art. 46 indice 3 din Regulamentul de punere în aplicare a Legii 188/2000 (articol prin care Ministerul Justiției a impus o condiție eliminatorie pentru situația în care numărul cererilor pentru ocuparea posturilor vacante este mai mare decât numărul posturilor vacante, mai exact condiția domiciliului stabil în circumscripția judecătorească în care se solicită numirea).

64. Colegiul director reține susținerile petentei potrivit cărora, în ceea ce privește admiterea în profesia de executor judecătoresc fără concurs, condiția de la art. 46 indice 3 punctul 2 din Regulamentul din 5 februarie 2001 de aplicare a Legii nr. 188/2000 privind executorii judecătorești ("*să aibă domiciliul într-o localitate din circumscripția judecătorească în care solicită numirea*") îi încalcă dreptul la muncă¹, neexistând nicio

¹ **Articolul 15 din Legea nr. 188 din 1 octombrie 2000 privind executorii judecătorești**

"Executor judecătoresc poate fi persoana care îndeplinește următoarele condiții:a) are numai cetățenia română și domiciliul în România;b) are capacitatea deplină de exercițiu;c) este licențiată în drept;d) nu are antecedente penale și se bucură de o bună reputație;e) cunoaște limba română;f) este apta din punct de vedere medical pentru exercitarea funcției;g) a îndeplinit timp de 2 ani funcția de executor judecătoresc stagiar și a promovat examenul de capacitate sau, după caz, a exercitat timp de 3 ani o funcție de specialitate juridică și a promovat examenul de admitere în profesie. **Sunt scutite de examen persoanele care au exercitat timp de 5 ani funcția de judecător, procuror sau avocat, cu condiția să fi promovat examenul de definitivare în profesia din care provin.**"

rațiune legală pentru care candidații cu domiciliul într-o anumită localitate să fie favorizați în raport cu candidații care au domiciliul în altă localitate, legea neatribuind niciun fel de valoare profesională relevantă localității de domiciliu.

65. Colegiul director consideră ca neîntemeiate apărările părții reclamante conform căroră art. 46 ind. 3 nu face altceva decât să dezvolte o serie de criterii prevăzute de art. 15 din Legea nr. 188/2000 (criterii utilizate în ipoteza în care condițiile generale sunt îndeplinite de către toți candidații și sunt înregistrate mai multe cereri decât posturile vacante pentru a deveni executor judecătoresc fără concurs), având în vedere că Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești nu restricționează condiția domiciliului pentru selecția executorilor la circumscripția unei judecătories, astfel cum a reținut și Curtea de Apel București, prin Hotărârea Civilă nr. 159/2021, din dosarul nr. 1288/2/2020 (prin care a menținut Hotărârea CNCD nr. 73 din 29.01.2020). În aceeași ordine de idei, Colegiul director reiterează cele precizate anterior în Hotărârea CNCD nr. 73/2020, mai exact faptul că respectiva condiție de domiciliu este o condiție fără relevanță profesională și restrictivă față de scopul urmărit astfel cum reiese din interpretarea art. 15 lit. g) din Legea nr. 188/2000, acela de a selecta candidați cu experiență de specialitate cu o bună calificare profesională (dovedită cu diplome obținute, cursuri absolvite, etc.). În concluzie, analizând justificarea prezentată de către partea reclamantă, Colegiul director își păstrează aprecierea potrivit căreia condiția domiciliului nu reprezintă o condiție reală, adecvată și justificată pentru selecția executorilor judecătorești la ocuparea unui post fără concurs, buna desfășurare a serviciului de interes public de aceștia² fiind în strânsă legătură cu pregătirea profesională de specialitate a candidaților, aceasta fiind și rațiunea derogării de la regula admiterii în profesie prin concurs.

66. În continuare, Colegiul director a analizat petiția având în vedere elementele constitutive ale unei fapte de discriminare.

67. În soluționarea petiției, Colegiul director analizează dacă există un tratament diferențiat între persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit din cauza unui criteriu de discriminare. Astfel, Colegiul director analizează dacă partea reclamantă, prin stabilirea criteriilor succesive de departajare (*conform art. 46 indice 3 din Regulamentul de punere în aplicare a Legii 188/2000*), a creat o diferențiere între persoanele care au exercitat timp de 5 ani funcția de judecător, procuror sau avocat și care au promovat examenul de definitivat în profesia din care provin, cu excepția cazului în care acestea sunt justificate de un obiectiv legitim, iar mijloacele de realizare a acestui obiectiv sunt adecvate și necesare – potrivit art. 2 alin. (2) lit. b) cu pct. (i) din Directiva Consiliului 2000/78/CE.

68. Cu privire la tratamentul diferențiat, Colegiul director constată că, prin impunerea condiției domiciliului într-o localitate din circumscripția judecătories în care solicită numirea ca și criteriu de departajare a candidaților, se creează o diferențiere între persoanele care au exercitat timp de 5 ani funcția de judecător, procuror sau avocat, cu condiția să fi promovat examenul de definitivat în profesia din care provin. Astfel,

² astfel cum justifică Ministerul Justiției scopul urmărit prin introducerea condiției eliminatorii a domiciliului (punctul 42 din prezentul act administrativ-jurisdicțional)

deținerea domiciliului în altă localitate decât într-o localitate din circumscripția judecătorească în care se solicită numirea conduce la excluderea unei categorii de candidați de la dreptul de a candida pe un post vacant de executor judecătoresc fără concurs.

69. În speța de față, criteriul de discriminare este reprezentat de localitatea de domiciliu; respectivul criteriu se încadrează în sintagma „*sau oricare alt criteriu*”, având în vedere că enumerarea criteriilor protejate, conform art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, este doar ilustrativă, nu exhaustivă.

70. Între criteriul indicat și fapta de discriminare supusă prezentei analize raportul de cauzalitate este evident, eliminarea petentei în cadrul concursului de dosare având directă legătură cu domiciliul acesteia. Astfel, din cauza domiciliului deținut la data de 15.10.2019 (data depunerii cererii înregistrată cu nr. 2009 la Camera executorilor judecătorești de pe lângă Curtea de Apel București pentru admiterea în profesia de executor judecătoresc cu scutire de examen), petenta nu a putut concura cu restul candidaților pentru stabilirea celui mai bine pregătit concurent din punct de vedere profesional.

71. Colegiul director constată că dreptul încălcat este dreptul la muncă.

72. Prin raportare la punctul de vedere transmis de către Ministerul Justiției, Colegiul director apreciază că tratamentul diferențiat al candidaților nu este justificat obiectiv de un scop legitim.

73. Prin raportare la prevederile O.G. nr. 137/2000, se constată incidența art. 2 alin 1 coroborat cu art. 6, având în vedere că partea reclamată a condiționat participarea petentei la concursul de dosare pentru admiterea în profesia de executor judecătoresc cu scutire de examen de deținerea domiciliului în altă localitate decât într-o localitate din circumscripția judecătorească în care se solicită numirea.

74. Colegiul director recomandă părții reclamate să întreprindă toate demersurile necesare în vederea eliminării condiției de natură discriminatorie.

75. În temeiul art. 26 din O.G. nr. 137/2000, Colegiul director decide aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 5.000 lei Ministerului Justiției având în vedere următoarele:

- discriminarea nu a vizat doar o persoană, ci a vizat un grup de persoane;
- discriminarea a încălcat dreptul la muncă, drept garantat de către legea fundamentală a statului român;
- partea reclamată nu a ținut cont de Hotărârea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării nr. 73/2020;
- discriminarea provine de la autorități publice centrale, care au obligația respectării drepturilor omului;
- directivele Uniunii Europene solicită statelor membre aplicarea unor sancțiuni descurajante în domeniul discriminării.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:

1. Respinge excepția necompetenței Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării;

2. Fapta sesizată reprezintă discriminare în conformitate cu art. 2 alin (1) coroborat cu art. 6 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;

3. Aplică amenda contravențională în sumă de 5.000 lei față de Ministerul Justiției prin reprezentant legal, conform art. 26 alin. 1 al O.G. nr. 137/2000, republicată;

4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda se achită la Administrația Sector 5 a Finanțelor Publice. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar).

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 17.11.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN – Membru(online), GRAMA HORIA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru(online), OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui C.N.C.D. nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS Csaba Ferenc
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Redactată și motivată C.O./S.M.D.
Data redactării: 16.05.2022

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu